

Ukraina: Komisja przedstawia plany natychmiastowej reakcji Unii w związku z luką w finansowaniu w Ukrainie oraz plany długoterminowej odbudowy

Bruksela, 18 maja 2022 r.

Komisja przedstawiła dziś komunikat w sprawie planów dotyczących natychmiastowej reakcji UE w związku z luką w finansowaniu w Ukrainie, jak również w sprawie długoterminowych ram odbudowy. Komunikat ten jest odpowiedzią na apel Rady Europejskiej o stawienie czoła skutkom wojny w Ukrainie poprzez podjęcie specjalnych działań pod europejskim przywództwem.

Bezpośrednia reakcja i potrzeby krótkoterminowe

Od początku rosyjskiej agresji UE znacznie zwiększyła swoje wsparcie, uruchamiając około 4,1 mld euro na wsparcie ogólnej odporności gospodarczej, społecznej i finansowej Ukrainy. Wsparcie to przyjęło formę nadzwyczajnej pomocy makrofinansowej, wsparcia budżetowego, pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych, reagowania kryzysowego i pomocy humanitarnej. W ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju zapewniono środki w postaci wsparcia wojskowego, sięgające kwoty 1,5 mld euro. Środki te zostaną wykorzystane na zrekompensowanie państwom członkowskim rzeczowego wsparcia wojskowego udzielonego Ukrainie; przygotowywana jest kolejna kwota w wysokości 500 mln euro.

Wojna doprowadziła do załamania wpływów z podatków, z eksportu oraz wpływów innego rodzaju; trudności te spotęgowało nielegalne przywłaszczanie aktywów i dóbr eksportowych, między innymi w sektorze rolnictwa. Podstawowe wydatki wzrosły w niezmiernie szybkim tempie. Międzynarodowy Fundusz Walutowy oszacował, że do czerwca luka w bilansie płatniczym Ukrainy wyniesie około 14,3 mld euro (15 mld dolarów amerykańskich).

Udostępnienie Ukrainie znaczącego krótkoterminowego wsparcia finansowego na utrzymanie podstawowych usług, na zaspokojenie potrzeb humanitarnych oraz na odbudowę zniszczonej infrastruktury o podstawowym znaczeniu, będzie wymagało połączonych wysiłków międzynarodowych, w których Unia gotowa jest odegrać swoją rolę.

W związku z powyższym Komisja przewiduje złożenie wniosku w sprawie przydzielenia Ukrainie w 2022 r. dodatkowej pomocy makrofinansowej w wysokości sięgającej 9 mld euro. Kwotę tę uzupełni wsparcie pochodzące od innych dwustronnych i wielostronnych partnerów międzynarodowych, w tym państw G7. Środki byłyby wypłacane w transzach, z długim terminem zapadalności i preferencyjnymi stopami procentowymi – dzięki gwarancjom z budżetu Unii. Aby było to możliwe, państwa członkowskie powinny porozumieć się odnośnie do udostępnienia dodatkowych gwarancji. Obok wsparcia z budżetu UE w formie dotacji, przeznaczonych na powiązane spłaty odsetek, zapewni to skoordynowaną i preferencyjną pomoc dla Ukrainy.

Odbudowa Ukrainy

Odbudowa kraju po wojennych zniszczeniach będzie wymagać ogromnego globalnego wysiłku finansowego, stworzenia podwalin wolnego i dostatniego państwa, opartego na europejskich wartościach, zintegrowanego z europejską i światową gospodarką. Wsparcie dotyczyć będzie też europejskiej perspektywy Ukrainy. Agresja Rosji trwa, nie są jeszcze znane wszystkie potrzeby związane z odbudową Ukrainy. Niemniej jednak ważne jest, aby już teraz oznaczyć najważniejsze elementy tych międzynarodowych starań. Wsparcie będzie musiało obejmować perspektywę średnio- i długoterminową.

Starania związane z odbudową powinny być podejmowane przez władze Ukrainy w ścisłym partnerstwie z Unią Europejską i innymi kluczowymi partnerami, takimi jak partnerzy G7 i G20 oraz inne państwa trzecie, a także międzynarodowymi instytucjami finansowymi i międzynarodowymi organizacjami. Proces odbudowy wzbogaci i przyspieszy nawiązywanie partnerstw między miastami i regionami w Unii Europejskiej oraz w Ukrainie.

Jako nadrzędny, strategiczny organ zarządzający, odpowiedzialny za zatwierdzenie planu odbudowy opracowanego i wdrażanego przez Ukrainę, funkcjonowałaby międzynarodowa platforma

koordynacyjna – platforma na rzecz odbudowy Ukrainy, którą poprowadziłyby wspólnie Komisja reprezentująca Unię Europejską oraz rząd Ukrainy, przy wsparciu technicznym i administracyjnym ze strony UE. Skupiałaby ona partnerów i organizacje niosących pomoc, w tym państwa członkowskie UE, innych partnerów dwu- i wielostronnych oraz międzynarodowe instytucje finansowe. Parlament ukraiński i Parlament Europejski uczestniczyłyby w niej w charakterze obserwatorów.

Zatwierdzony przez platformę **plan odbudowy RebuildUkraine**, oparty na ocenie potrzeb, stałby się podstawą dla Unii Europejskiej i innych partnerów służącą określaniu obszarów priorytetowych wybranych do finansowania oraz konkretnych projektów. Platforma koordynowałaby źródła finansowania i ich przeznaczenie w celu optymalizacji ich wykorzystania, a także monitorowałaby postępy w realizacji planu.

Mając na uwadze wsparcie planu odbudowy, Komisja proponuje ustanowienie instrumentu RebuildUkraine jako głównego instrumentu prawnego oferującego wsparcie Unii Europejskiej, poprzez połączenie dotacji i pożyczek. Zostałby on włączony do budżetu UE, zapewniając w ten sposób przejrzystość, rozliczalność i należyte zarządzanie finansami w ramach przedmiotowej inicjatywy, a także wyraźne powiązanie z inwestycjami i reformami. Opierałby się na doświadczeniach UE zgromadzonych dzięki Instrumentowi na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ale byłby odpowiednio dostosowany do bezprecedensowych wyzwań związanych z odbudową Ukrainy i jej europejską perspektywą. Sam instrument miałby specjalną strukturę zarządzania, umożliwiającą objęcie pełnej odpowiedzialności przez Ukrainę.

Duży nacisk zostanie położony na reformy w zakresie praworządności i walkę z korupcją, natomiast inwestycje – zgodnie z polityką i normami UE w zakresie klimatu i środowiska oraz cyfryzacji – pomogą Ukrainie w nabraniu siły i zwiększeniu odporności w następstwie zniszczeń spowodowanych rosyjską inwazją.

Nieprzewidziane potrzeby powstałe w wyniku wojny w Europie znacznie wykraczają poza zasoby dostępne w obecnych wieloletnich ramach finansowych. Konieczne będzie zatem określenie nowych źródeł finansowania.

Proponowana struktura jest dostatecznie elastyczna, aby uwzględnić takie nowe źródła finansowania. Dodatkowe dotacje udostępnione Ukrainie mogłyby być finansowane w oparciu o dodatkowe wkłady państw członkowskich (i państw trzecich, które wyrażą taką wolę) wpłacane na rzecz instrumentu i istniejących programów unijnych. Pozwoliłoby to wykorzystać unijne mechanizmy finansowe oraz zabezpieczenia gwarantujące właściwe wykorzystanie funduszy. Możliwe jest również finansowanie w następstwie ukierunkowanego przeglądu wieloletnich ram finansowych. Wspomniane źródła mogłyby również finansować pożyczki udzielane Ukrainie w ramach instrumentu. Mając jednak na uwadze skalę pożyczek, które będą prawdopodobnie udzielone, rozważana jest opcja, w ramach której środki pochodzą z pożyczek zaciąganych w imieniu UE lub na podstawie gwarancji krajowych państw członkowskich.

Wypowiedzi członków kolegium komisarzy:

Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula **von der Leyen** powiedziała: *Niczym niesprowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa Rosji wobec Ukrainy spowodowała ogromne cierpienie ludzkie oraz wielkie zniszczenia w całym kraju, zmuszając miliony niewinnych mieszkańców Ukrainy do ucieczki. Ukraina może liczyć na pełne wsparcie Unii. UE będzie nadal zapewniać Ukrainie krótkoterminowe wsparcie finansowe, aby ta mogła zaspokajać swoje potrzeby i utrzymać funkcjonowanie podstawowych usług. Jesteśmy gotowi przejąć wiodącą rolę w międzynarodowych staraniach o odbudowę, aby pomóc Ukrainie odtworzyć demokratyczny i prosperujący kraj. Oznacza to, że inwestycje będą szły ramię w ramię z reformami, które posłużą Ukrainie jako wsparcie na drodze do Europy.*

Valdis **Dombrovskis**, wiceprzewodniczący wykonawczy do spraw gospodarki służącej ludziom, powiedział: *Wsparcie UE dla Ukrainy nie podlega żadnym wahaniom. Będziemy nadal wykorzystywać wszelkie dostępne środki, aby pomóc naszym przyjacielom i sąsiadom w odpieraniu niczym niesprowokowanej, brutalnej agresji Rosji. Musimy zadbać zarówno o codzienne funkcjonowanie kraju, jak i o działania na rzecz jego odbudowy. Mając na uwadze zaspokojenie najpilniejszych potrzeb Ukrainy, planujemy udzielenie pożyczek nadzwyczajnych w ramach nowego programu pomocy makrofinansowej. W dłuższej perspektywie UE pokieruje znaczącymi międzynarodowymi staraniami finansowymi na rzecz odbudowy wolnej i demokratycznej Ukrainy. W tym celu będziemy współpracować z partnerami takimi jak G7 czy międzynarodowe instytucje finansowe, a także ściśle koordynować nasze działania z samą Ukrainą. Będziemy stać obok Ukrainy na każdym etapie drogi, gotowi do odbudowy po zniszczeniach spowodowanych rosyjską wojną oraz do stworzenia lepszej przyszłości i nowych możliwości dla każdego mieszkańca tego kraju.*

Wysoki przedstawiciel/wiceprzewodniczący ds. silniejszej Europy na świecie Josep **Borrell** powiedział: *UE pozostanie niezłomna, jeżeli chodzi o jej solidarność z Ukrainą i udzielanie Ukrainie*

wsparcia, jako że państwo to broni się przed niczym nieuzasadnioną i nielegalną wojną napastniczą. Nadal zapewniamy Ukrainie środki pomocy wojskowej.

Komisarz ds. budżetu i administracji Johannes **Hahn** powiedział: *Unia Europejska będzie nadal wspierać Ukrainę i jej obywateli oraz odegra kluczową rolę we wszystkich politycznych, humanitarnych i gospodarczych działaniach, służących zwiększeniu odporności, a także zaspokajaniu krótko- i długoterminowych potrzeb. Pozwoli to Ukrainie powrócić na jej pokojową drogę wiodącą do odnowy społeczno-gospodarczej. Jestem przekonany, że nowa platforma odbudowy Ukrainy, którą wspólnie pokieruje Ukraina i Komisja, ale także proponowany przez nas instrument RebuildUkraine, pomogą zapewnić Ukrainie lepszą przyszłość. Będzie się to odbywać w bliskiej współpracy z wszystkimi naszymi darczyńcami.*

Komisarz do spraw gospodarki Paolo **Gentiloni** powiedział: *Zniszczenia, jakich Rosja dokonała w Ukrainie, nie mają precedensu w powojennej Europie; precedensu nie ma pogarda Rosji dla międzynarodowego porządku, który tak skrupulatnie tworzone na przestrzeni minionych dziesięcioleci. Komisja Europejska wytycza dziś drogę, aby Ukraina mogła wyjść z popiołów wojennych silniejszą. Podobnie jak nasza Unia wyłoniła się z gruzów, jakie zastał rok 1945. Wspólnie z władzami ukraińskimi i we współpracy z naszymi partnerami międzynarodowymi zmobilizujemy środki finansowe, których potrzebuje Ukraina do wydzwignięcia się z tych trudów i do odbudowy lepszej infrastruktury społecznej i gospodarczej*

Komisarz do spraw sąsiedztwa i rozszerzenia Olivér **Várhelyi** powiedział: *W minionych tygodniach byliśmy świadkami strasznych ofiar ludzkich oraz zniszczeń, jakie wojna spowodowała w obrębie infrastruktury w Ukrainie. Szybko uruchomiliśmy pomoc, jesteśmy gotowi wspierać Ukrainę w odbudowie. Odbudowa powinna w pełni odzwierciedlać potrzeby określone przez Ukrainę i powinna być mocno osadzona w programie reform tego kraju.*

Kontekst

UE już od dawna jest zaangażowana we wspieranie Ukrainy. To zaangażowanie przynosi efekty. UE udostępnia Ukrainie znaczącą pomoc finansową, która w latach 2014–2021 wyniosła 1,7 mld euro w formie dotacji z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa, 5,6 mld euro w formie pożyczek w ramach pięciu programów pomocy makrofinansowej, 194 mln euro w formie pomocy humanitarnej oraz 355 mln euro za pośrednictwem instrumentów polityki zagranicznej. UE zapewnia Ukrainie wsparcie na rzecz rozwoju polityki i kompleksowych reform, przy silnym zaangażowaniu państw członkowskich w ramach podejścia Drużyna Europy. Wśród sztandarowych programów znajdują się programy dotyczące decentralizacji, reform administracji publicznej i walki z korupcją.

UE ściśle współpracowała z europejskimi instytucjami finansowymi w celu wspierania Ukrainy przed wojną, ale kontynuuje tę współpracę również w czasie wojny. Od 2014 r. Europejski Bank Inwestycyjny i Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju uruchomiły dla Ukrainy ponad 10 mld euro w formie pożyczek. W minionych tygodniach Europejski Bank Inwestycyjny wypłacił na rzecz ukraińskiego budżetu kwotę 668 mln euro. UE ściśle współpracuje również z Bankiem Światowym i z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, które od 2014 r. są kluczowymi partnerami w działaniach dla Ukrainy.

Więcej informacji

[Komunikat: Pomoc Ukrainie i odbudowa Ukrainy](#)

[Zestawienie informacji](#)

IP/22/3121

Kontakty z mediami:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Ana PISONERO-HERNANDEZ](#) (+32 2 295 43 20)

[Tommaso ALBERINI](#) (+32 2 295 70 10)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

 [EU/Ukraine Summit, 12-13/07/2017](#)